

केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण) या योजनेची SNA-SPARSH या निधी प्रवाह कार्यपद्धतीतून अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनाने प्रवर्गनिहाय Mother Sanction केलेल्या निधीच्या वितरणाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एबावि-२०२५/प्र.क्र.६२/का.६
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- १६ फेब्रुवारी, २०२६

- संदर्भ:-** १) म.व बा.वि.वि. शा. नि. क्र. एबावि-२०२५/प्र.क्र.६२/का.६, दि. २२.०४.२०२५, दि. २८.०४.२०२५, दि. २७.०५.२०२५, दि. २४.०६.२०२५, दि. २५.०७.२०२५, दि. २९.०८.२०२५, दि. २४.०९.२०२५, दि. १०.१०.२०२५, दि. २९.१०.२०२५, दि. २६.११.२०२५, दि. २९.१२.२०२५ व दि. २९.०१.२०२६.
- २) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि. ०७.०४.२०२५
- ३) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषाप्रशा-४, दि. ३०.०७.२०२५
- ४) आदिवासी विकास विभाग शा. परि. क्र. बीयुडी-२०२५/प्र. क्र.०२/का-६, दि. १६.०१.२०२६
- ५) सा. न्या. वि. शा. परि. क्र. SJSA-D२००३२/६२/२०२५-SJSA-ARTHASANKALPA/ अर्थसंकल्प (विधयो), दि. २९.०१.२०२६
- ६) महिला व बाल विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. CD-II-१४/४५/२०१५-CD-II, दिनांक ०५.२.२०२६.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन व राज्य शासन या दोन्ही स्तरावरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी SNA SPARSH ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती लागू करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतलेला आहे.

आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांच्या अधिनस्त एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना राबविण्यात येते.

त्यानुषंगाने सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाने एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण) या योजनेकरिता संदर्भाधीन क्र. ४ येथील पत्रान्वये दिलेल्या मातृ मंजूरीस (Mother Sanction) अनुसरून सर्वसाधारण, SC व ST प्रवर्गाकरिता केंद्र हिश्याचा एकूण रुपये १०९.३८५१ कोटी निधी व त्यास समरूप राज्य हिश्याचा वितरीत निधी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत राज्यातील अंगणवाडी सेविका व अंगणवाडी मदतनीस यांचे मानधन अदा करण्याकरिता केंद्र शासनाकडून प्राप्त मातृमंजूरी विचारात घेऊन केंद्र हिस्सा व त्यास समरूप राज्य हिश्याचा निधी खालील विवरणपत्रातील रकाना क्र. २ येथील लेखाशीर्ष / उद्दिष्टामधून रकाना क्र. ६ येथे नमूद केल्यानुसार एकूण रुपये १८२.३०८६ कोटी (अक्षरी रुपये एकशे ब्याऐंशी कोटी तीस लाख शहाऐंशी हजार फ़क्त) एवढा निधी नियंत्रक अधिकारी तथा एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency- SNA SPARSH) म्हणून आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांना वितरीत व खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	लेखाशीर्ष / संगणक सांकेतांक	केंद्र शासनाने दिलेले Mother Sanction	विद्यमान तरतूद २०२५-२६	यापूर्वी वितरीत तरतूद	Mother Sanction च्या अनुषंगाने या आदेशान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५	६
अ) सर्वसाधारण प्रवर्ग					
१	मागणी क्र. एक्स-१, २२३६-पोषण आहार, ०२-पोषक अन्न व पेये यांचे वितरण, १०१-विशेष पोषण आहार कार्यक्रम,(०८) (०१) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च)केंद्र हिस्सा ६०% (२२३६ १९०९), ०२-मजुरी	८६.१८४५	५२८.७५	४०४.६३७९	८६.१८४५
२.	(०८) (०२) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च) राज्य हिस्सा ४०% (२२३६ १९१८), ०२-मजुरी		३५२.५६	२६९.७७८८	५७.४५६४
एकूण (सर्वसाधारण प्रवर्ग)		८६.१८४५	८८१.३१	६७४.४१६७	१४३.६४०९
ब) SC Component					
३.	मागणी क्र.एन-३, २२३६, पोषण आहार ०२- पोषक अन्न व पेये यांचे वितरण ७८९- अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१)- अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (०४) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) २२३६ २६९२, ०२-मजुरी	१२.९१८४	१९.०८	---	१२.९१८४
४.	(०१) (०५) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) २२३६ २७०९, ०२-मजुरी		१२.७२	---	८.६१२३
एकूण (SC Component)		१२.९१८४	३१.८०	---	२१.५३०७
क) ST Component					
५.	मागणी क्र.टी-५ २२३६, पोषण आहार ०२- पोषक अन्न व पेये यांचे वितरण ७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१)- जनजाति क्षेत्र उपयोजना (०१) (११) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम), २२३६ २७५४, ०२-मजुरी	१०.२८२२	१५.१८	---	१०.२८२२
६.	(०१) (१२) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम), २२३६ २७६३, ०२-मजुरी		१०.१२	---	६.८५४८
एकूण (ST Component)		१०.२८२२	२५.३०	---	१७.१३७०
एकूण सर्व		१०९.३८५१	९३८.४१	६७४.४१६७	१८२.३०८६

२. केंद्र शासनाने तसेच राज्य शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे पालन करून सदर निधी उपयोजनात आणण्याची कार्यवाही आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी करावी.

३. सदर योजनेकरिता यापूर्वी वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या केंद्र व राज्य हिश्याच्या निधीपैकी अखर्चित निधी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी यथास्थिती केंद्र / राज्य शासनाच्या संबंधित यंत्रणेकडे जमा करून या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून दिलेला निधी उपयोजनात आणण्याची कार्यवाही करावी.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन क्र. ३ येथील दि. ३०.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयाअन्वये दिलेल्या सूचनांनुसार त्याचप्रमाणे अदिवासी विकास विभागाने संदर्भाधीन क्र. ४ व सामाजिक न्याय विभागाने संदर्भाधीन क्र. ५ येथील शासन परिपत्रकान्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२६०२१६११०४१७२०३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. रा. ठाकूर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता),(लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
- २) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई,
- ३) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- ४) सर्व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी (म.व बा.वि.), जिल्हा परिषद,
- ५) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ६) संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- ७) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई,
- ८) कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (का.१४७२) / वित्त विभाग (व्यय-६), मंत्रालय, मुंबई,
- ९) कक्ष अधिकारी (का-४), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना कळविण्यात येते की, वरीलप्रमाणे निधी SNA SPARSH प्रणालीद्वारे उपयोजनात आणण्याकरिता विहित पद्धतीने वितरीत करावा.
- १०) निवड नस्ती -का-५.